

Náhrada škody a koronavirus

Odpovídá stát za škodu, která vznikla Vašemu podniku v důsledku přijatých opatření státu v době nouzového stavu?

Restaurace

Byl Váš podnik uzavřen na základě krizových či jiných opatření státu? Museli jste i nadále hradit nájem, mzdy zaměstnancům a nést další (zvýšené) náklady na jeho provoz či znovuotevření? Vynaložili jste náklady na likvidaci nepotřebných zásob a museli zrušit (se sankcí) veškeré obchodně dodavatelské vztahy související s provozem Vaší restaurace, pro které jste ztratili využití? Rozhodli jste se i přesto provozovat restauraci v nouzovém režimu, s výraznou ztrátou a dnes máte obavu o další existenci podniku?

Hotel

Zákaz volného pohybu osob, uzavření restaurací a ubytovacích služeb, uzavření hranic. To jsou jen některá z krizových opatření státu, která Vám neumožnila Váš hotel či ubytovací zařízení provozovat. Co dál? Náklady na provoz zůstaly a nemohou být saturovány v důsledku výpadků příjmů a zrušených rezervací. Budoucnost je nejistá, resp. Vaše další podnikání je závislé na tom, zda a s jakou podporou přečkáte tuto krizi a Váš podnik udržíte v provozu do doby, než restrikce opadnou a klientela se vrátí.

Průmyslový podnik

Váš podnik je výrobní závod s odbytem v tuzemsku i zahraničí. Specializujete se na výrobu gastronomického vybavení, které je primárně odebíráno v restauracích či hotelech. Provoz Vašeho podniku jste museli výrazně omezit, protože v důsledku přijatých restrikcí jste ztratili nejen tuzemský, nýbrž i zahraniční odbyt i distribuční síť. Několikaměsíční výpadek v příjmech měl za následek, že vůči Vaší společnosti byly uplatněny smluvní sankce a Vašemu podniku hrozí platební neschopnost.

Provozovatel kongresů a společenských akcí

Zákaz volného pohybu osob a shromažďování Vám zastavil podnikání. Nemůžete ani uvažovat o alternativním provozu, protože Váš byznys je zcela závislý na rozvolnění těchto restrikcí. Nesete pouze ztráty, a to nejen ohledně nákladů, které jste museli vynaložit na storna akcí, ale především Vás trápí ušlý zisk. Dále, pokud chcete jako pořadatelská agentura pokračovat, Vaše podnikání výrazně zasáhne dodatečné náklady spojené se zajištěním hygienických požadavků vlády. Ty učiní již objednané a odložené akce dále ztrátovými.

Je Vaše podnikání stejně či obdobně zasaženo? Pokud ano, Vaše společnost může mít nárok na náhradu škody vůči státu, kterého se můžete za podpory Deloitte domáhat.

Pomůžeme Vám řešit věc efektivně a komplexně, s péčí řádného hospodáře. Přehled našich právních, valuačních, daňových i účetních služeb najdete na další straně.

Máte dotaz? Odpovědi na často kladené otázky naleznete dále.

Jak Vám může Deloitte pomoci s uplatněním nároku na náhradu škody?

K efektivnímu uplatnění nároku je podle našich zkušeností nutné spojit právní poradenství, finanční služby spojené s oceněním a kalkulací nároku i související daňový a účetní servis.

Rádi Vám poskytneme komplexní podporu tak, abyste mohli s péčí řádného hospodáře nárok posoudit, uplatnit a zohlednit jeho daňové i účetní souvislosti. Každou z níže uvedených služeb lze využít individuálně a v rozsahu, v jakém bude pro Vaši společnost nezbytné.

- Právní služby Deloitte Legal** spojené s posouzením a uplatněním nároku

  - Právní posouzení nároku podle specifik Vašeho byznysu (formou stručného memoranda s doporučením dalšího postupu);
  - Asistence při kvantifikaci nároku na náhradu škody (kalkulace škody a ušlého zisku);
  - Zhodnocení důkazní pozice klienta, včetně přípravy dalších důkazních materiálů;
  - Příprava souvisejících korporátních rozhodnutí a další dokumentace pro dokladování řádné péče;
  - Příprava žádosti pro uplatnění nároku na náhradu škody u příslušného orgánu;
  - Zastupování v řízení o uplatněném nároku na náhradu škody;
  - Případně, bude-li nárok zcela či z části odmítnut, sepsání žaloby na náhradu škody a zastupování v soudním řízení o tomto nároku;

Kalkulace škody za podpory expertů z Deloitte pro efektivní uplatnění nároku

  - Asistence při kalkulaci nároku na náhradu škody či ušlého zisku;
  - Verifikace výpočtu vzniklé škody znaleckým posudkem či jinou vhodnou formou s ohledem na povahu nároku, bude-li takové ověření vhodné či vyžadováno;
  - Poradenství na ad hoc bázi s interním týmem klienta za účelem potvrzení jeho vlastní kalkulace;

Daňové & účetní poradenství Deloitte spojené s uplatněním nároku

  - Asistence jak z daňového, tak i účetního pohledu v souvislosti s efektivním zaevidováním vzniklé škody do účetnictví společnosti;
  - Poradenství pro zohlednění všech daňových aspektů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody;
  - Asistence při diskuzi s auditory společnosti v rámci auditu účetní závěrky;
  - Konzultace na ad hoc bázi s Vašimi interními experty z oblasti daní a účetnictví.

Náš tým:

Petr Syrovátko
Associate Partner, advokát
Právní služby
+420 739 246 913
psyrovatko@deloittece.com

Tomasz Heczko
Managing Associate, advokát
Právní služby
+420 731 635 568
theczko@deloittece.com

Radovan Fišer
Managing Associate
Oceňování
+420 777 242 620
rfiser@deloittece.com

Pavla Vyskočová
Managing Associate
Finanční poradenství
+420 703 154 429
pvyskocova@deloittece.com

David Košut
Managing Associate
Daňové poradenství
+420 723 351 784
dkosut@deloittece.com

Základní otázky související s uplatněním nároku na náhradu škody

Na českém trhu není subjekt, který by nebyl postižen stávající pandemickou situací a souvisejícími krizovými opatřeními státu. Dopadem, který zasáhl i Váš byznys, je „vypnutí“ ekonomiky a s tím související finanční ztráty. V jakém rozsahu je Česká republika odpovědná za škody, které Vám tímto jednáním vznikly? Jak postupovat při zhodnocení či uplatnění nároku? Jaké kroky učinit, abyste jednali i v této krizové situaci s péčí řádného hospodáře?

➤ Co je základem nároku?

Podle tzv. krizového zákona (č. 240/2000 Sb.) je stát povinen nahradit škodu vzniklou v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními státu, která byla za účelem eliminace krizové situace (pandemie COVID-19) přijata a realizována. Stát tak odpovídá za škodu vzniklou např. v důsledku uzavření provozoven, zákazu vývozu zboží, omezení volného pohybu, zákazu shromažďování, apod. Odpovědnost státu je striktně objektivní a není vázána na zavinění či protiprávní jednání státu.

Druhou možností, jak nároky na náhradu škody uplatnit, je dovozovat odpovědnost státu podle zákona č. 82/1998 Sb., podle něhož stát odpovídá za nezákonné rozhodnutí či nesprávný úřední postup. Tato odpovědnost rezonuje zejména s pravomocným rozhodnutím Městského soudu v Praze ze dne 23. dubna 2020, kterým byla zrušena některá omezení Ministerstva zdravotnictví omezující podnikatelské aktivity ve stejném rozsahu, jako krizová opatření přijatá podle tzv. krizového zákona.

➤ Co a v jakém rozsahu mohou požadovat?

Poškozená společnost může požadovat peněžitou náhradu věcné škody (újmou). Zákon rovněž nevyklučuje požadovat ušlý zisk.

➤ Do kdy nejpozději musím jednat, pokud chci nárok uplatnit?

V režimu krizového zákona je nárok nutné uplatnit u příslušného orgánu do 6 měsíců od doby, kdy se poškozený o škodu dozvěděl. Neuplatněním nároku tento zaniká, zpravidla bude lhůta expirovat v polovině září 2020. Žádost musí být odůvodněna a nárok evidován listinnými či jinými důkazy. Pokud by příslušný orgán nárok neuznal a poškozený na jeho dalším uplatnění trval, je nutné takový nárok uplatnit u civilního soudu.

➤ Jsou s uplatněním nároku spojené finanční náklady?

Žádost o uplatnění nároku na náhradu škody není zpoplatněna. Soudní poplatek je spojen až s případným následným vymáháním nároku u soudu, nebude-li státem uhrazen dobrovolně.

Není vyloučeno, že stát v budoucnu přistoupí k určitému systémovému odškodnění subjektů, které nároky vznesou, i když přístup státu je obtížně předvídatelný. Dotčená právní úprava není zcela bez výkladových potíží. Právní názor na tuto problematiku se bude dále formovat, a to nejen rozhodovací praxí českých soudů.

➤ Měla by moje společnost nárok na náhradu škody uplatnit? Vztahuje se povinnost jednat s péčí řádného hospodáře i na tyto nároky a jejich posouzení?

Management společnosti je povinen jednat vždy v zájmu společnosti, což je vyjádřeno povinností jednat s péčí řádného hospodáře.

Eviduje-li společnost škodu, je povinna ji ve stanovené lhůtě a předepsanou formou také vymáhat, ledaže by nad možným ziskem převažovala související rizika a náklady. Management by tedy měl vždy řádně posoudit, jak vysoké nároky na náhradu škody mohou společnosti vzniknout, jaká je šance na úspěšné vymožení tohoto nároku a jaká jsou související rizika.

Šance na úspěšné uplatnění nároku je nutno posoudit vždy individuálně, a to po právní i skutkové stránce. Klíčové bude zejména právní posouzení toho, zda a v jakém rozsahu škoda vznikla v příčinné souvislosti s krizovými či jinými opatřeními státu, dále je nutné pečlivě kvantifikovat nárok, ten dostatečně a průkazně prokázat a nakonec i řádně a včas uplatnit.

Pokud management společnosti nárok řádně posoudí, a na tomto základě informovaně rozhodne o jeho (ne)uplatnění, vyvaruje se tím případné odpovědnosti za jednání v rozporu se zájmy jím zastupované společnosti.